

UPPIHALD sum Tilsynsførandi Kunstnari

Kunstnarakleggið hjá Skandinavisk Forening í Rom hevur brúk fyri nýggjum tilsynsførandi kunstnara frá 1. september 1994.

Uppgávan hjá tí tilsynsførandi kunstnararum er fyri tað mesta at syrgja fyri, at tær reglur, sum galda fyri kollegið, verða hildnar, at geva kunstnarum leiðbeining og praktiska hjálp og at røkja dagligar uppgávur í sambandi við driftina av húsinum.

Starvið er ólönt, men tann tilsynsførandi kunstnarin hevur frían bústað (dupultverils, og møguliga atelier). Um fíggjarviðurskiftini loyva tí, verður harumframt útgóldin ein upphædd upp á 800.000 Lire um mánaðin.

Tilboðið hevur gildi fyri tíðina 1. september 1994 til 31. juli 1995 og kann framleiðingast við í mesta lagi einum ári.

Umsóknir verða viðgjørdar og avgjörðar av stýrinum fyri húsið, og avgerðirnar verða grundaðar á úttalilsir, sum verða umbiðin frá viðkomandi norðurlenskum kunstnarafeløgum. Dentur verður til dømis lagdur á eginleikar sum sosialur verumáti, praktiskur sansur, nakað av kunnleika til ítalskt mál og góður kunnleiki til danskt/norskt/svenskt og eingilskt. Royndir vísa, at starvið hóskar væl til eitt kunstnarapár.

Umsókn um uppihald sum tilsynsførandi kunstnari verður at senda til Styret í Skandinavisk Forenings Kunstnerkollegium, Via Garibaldi 83, 00153 Roma, sum ekspresbræv ella telefax (39-6-58 17 456). Umsóknarfreist er til 15. apríl 1994.

Nærri upplýsingar kunnu fáast frá kollegiinum, att. Sigríð Moen ella Dag Skedsmo, tlf/fax 39-6-5817459.

Skandinavisk Forenings Kunstnerkollegium í Rom

Circolo Scandivano per Artiste e Scienziati

ella við at venda sær til

LISA – Listafólkasamband Føroya
Postboks 324
FR-100 Tórshavn
Tlf. 1.6546

Lesarabrøv

Um nýggju studentaskúla- skipanina enn eina ferð Opið bræv til Móðurmálslærarafelagið

Tit skriva í Sosialinum tann 18. febr., at tit vóru skuffað yvir sendingina Fimmarin tann 9. febr., tí at eingin nóg greitt vísti, at »tikið verður undir við tí, sum víkur at føroyskum og norðurlenskum í nýggja uppskotinum fyri studentaskúla í Føroyum. Ikki orð talað um, at hetta var vísa og greiða gótan, vit áttu at ganga».

Eisini eg, sum hóast »danskumál« varð biðin um at vera við í sendingini, var eitt sindur skuffað. Ov nógv tíð varð brúkt upp á at greiða frá uppskotinum sum heild, ov lítil tíð var eftir til fólk, sum ringdu inn. Tó eri eg ikki samd í, at eingin forsvaraði føroyskt og norðurlenskt, tí øll í útvarpstovuni vóru fyri tí nýggja uppskotinum!

Men tit meina helst, at eingin av teimum dugdi nóg væl at føra fram próvgrundir. Eg rokni við, at tað er tí, tit hava skrivað tykkara viðmerking. Tí havi eg hug til at hyggja eitt sindur at tykkara próvforslu.

Tað, sum eg haldi vera tað størsta vandamálið við at skerja í donskum, er, at unddómur, sum ætlar sær til Danmarkar at nema sær útbúgving, verður ov illa fyri. »Gamalt, siga tit, »lat fara«. Uttan próvforslu yvirhøvur! Eingin roynd yvirhøvur at ímynda sær ta støðu, tann ungi fer at koma í! Um hann t.d. ætlar sær at lesa enskt ella onnur mál í Danmark, tá skulu í øllum førum

torfórar málskur umsetast til og úr donskum. Fer hann at duga nóg væl danskt til tess við kanska bert 1 vikutíma í 2 ár í studentaskúlanum?

Hví 1 vikutíma í 2 ár? Jú, um tað verður, sum tit ynskja, so skal lærugreinin ikki eita danskt, men norðurlenskt, tí »annað Norðurland er til enn Danmark«, skriva tit sum einstuv próvforslu. Jú, tað vita vit, men ber tað til at læra norskt bókmal, nýnorskt, svenskt og danskt plus skrivligt danskt við 3 vikutímum í 2 ár? Og er tað neyðugt? Eg vil pástanda, at einki Norðurland er so væl fyri málsliga sum Føroyar er nú: Við føroyskum og gøtudonskum verður tó skilt í øllum Norðurlondum. Í Íslandi harafturímót er danskt næstan dottið burtur, og tá ið fólk høvni vitja í Norðurlondum, tosa tey ofta enskt.

Um hini norðurlenskum málini skulu økjast, eigur tímatíð ikki at skerjast sum ætlað, tí so verður stuðin í donskum ov lágt til framhaldandi lestur í Danmark.

»Tí gráta«, tí danskt ikki verður »forðað«, »kúgað« og »týnt« í fólkaskúlanum, í sjónvarpinum, í sjónbandabúðum, blaðbúðum, bókabúðum, í smiting og av teimum, sum hava nomið sær útbúgving í Danmark. Men halda tit, at alt hetta verður búið um, um føroyskt fær 2 tímar eyka og danskt 3–4 tímar minni í studentaskúlanum?

um?

Hvat skulu teir 2 eykatímar nýstast til sambært uppskotinum? Jú, føroyskt skal yvirtaka lærugreinin formaldarfrøði og (sambært Claus Reistrup) »ymiskar tættir« úr donskum. Hví er ikki longur brúk fyri serkønnum lærara innan formaldarfrøði? Tí nógur fá antik verk eru umsett til føroyskt! Hvat skal føroyskt yvirtaka frá donskum? Mær kunnugt snýr tað seg um, at tað ikki er neyðugt at læra greining av tekstum (analýsa) í donskum, tí tað eigur at verða gjørt í føroyskum. Eisini verður sagt, at tekstir á donskum skulu lesast í føroyskum, tí so fáir tekstir eru á føroyskum.

Viðv. tí seinna: Hvat er vunnið, um danskir tekstir verða lisnir í føroyskum? Og hví ikki nýta serkøn lærarar til at undirvísa í donskum tekstum?

Viðv. tí fyrra: Um tátturin »greining« verður tikin úr donskum, er einki eftir! Hví? Tí greining er einki mál í sjálvum sær, men ein arbeidsháttur, sum verður nýttur fyri at skilja tekstir. Tí verður greining nýtt í øllum málsligum lærugreinum. Tað, sum er munurin á t.d. greining í fronskum og í donskum er, at í fronskum er tann málsligi dugnaskapurin minni, tær vantar orð til at málbera teg nágreiniliga. Í donskum harafturímótið krevst eitt sera stórt og eisini úrtøkuligt

(abstrakt) orðatilfar, tí annars verða torfórir tekstir ikki skiljandi. Eisini er brúk fyri eini nágreiniligari málbering, tá ið torskild hugtøk skulu útgreinast. Ein soverðin málslig uppgáva hoyrir ikki heima í fólkaskúlanum, men eigur at verða loyst í studentaskúlanum.

Tað er satt, at nógv danskt tilfar er til taks í Føroyum, men tey ungu nýta tað ofta lítið, enskt er nógv smartari millum tey ungu. OK, latið tey ungu læra gott enskt í staðin fyri, siga tit kanska, og latið tey fara til Onglands at lesa víðari. Jú, men hvør hevur ráð til tess? Har er eingin SU og eingin gratis undirvísing.

Eg skilji væl og respekter tykkara ynski um at verja móðurmálið, men eingin forðar føroyingum í at gera føroyskt tilfar til skúlan, til sjónvarpið o.s.fr.

Studentaskúlin – og øðrir miðnámsskúlar – eiga at vera bindilið millum fólkaskúlan og hægri læristovnar. Teir eiga ikki at forða teimum, sum ynskja at nema sær útbúgving í Danmark, í at røkka teirra mál. Tað ber ikki til at siggja burtur frá, at kappingin innan allar útbúgvingar er vorðin nógv harðari, enn tá ið fyrra ættarliðið nam sær útbúgving, og at fólkaskúlin í dag tibetur í størri mun enn fyrr er føroyskur.

Vágur, 20. febr. 94
Margit Skov

Et pund tid – eller hvad?

Der er ting, der betyder meget for os alle sammen. Særlig for dem, der er på jagt efter penge. Noget, som er aktuelt, og vil være aktuelt så længe jorden står, er tiden, men mennesker har i hvert fald aldrig diskuteret dette emne, ja, de har aldrig nævnt dette emne, så mærkeligt det lyder.

Vi siger et sekund, en minut, en time, en dag, hvilket gerne bruges for det, vi kalder et døgn. Vi siger en dag, men mener et døgn – søndag, mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, lørdag – så er vi kommet til det, vi kalder en uge. Fire uger og vi har en måned, næsten da. Men så kommer vi til det, vi kalder et år. Sikke da tiden den går. Et

år, ti år, 100 år, 1000 år, en million år, men nu kan vi ikke følge med mere. Siger vi en 1000.000.000, en milliard år, så er det så stort et tal, at vi ikke kan tælle det i milliard år, om vi så bliver det vi kalder 100 år, gamle. For nu begynder det ligesom at svimle for os.

Hvorfor alt dette, det er det rene vås, det er kuns pjat alt sammen, vi kan godt slå en streg over det hele.

Jad det kan vi jo godt, men ved vi, at vi taler om ting, der ikke eksisterer. Tiden den eksisterer jo slet ikke, ja, hvem kan bevise, at tid er noget.

Tid kan ikke måles, ånd og materie er videnskabens eneste resultat, tid er intet, og

selv om der er nogen der mener noget andet, så er det ikke sandt.

Tager vi dyreverden, mineralerne og planteverden, så er dette ting, der kan ses og føles på. Ånd kan vi heller ikke føle på, men vi kan tænke os til den, også føle den. Men vi kan ikke tænke os til tid, det er umuligt.

Gud siger også, at en dag er som 100 år eller 1000 år. For ham står tiden stille, den flytter sig ikke.

Jeg har talt med mennesker,

der er godt inde i – ja vi kan sige – godt inde i alt, men de kan blive hysteriske, hvis man kommer ind på dette emne.

Sådan noget vrøvl, selvfølgelig går tiden. Tid er kun et ord og ikke andet. Dette kan ikke bortforklares – ja jeg ville gerne møde den person, der mener, at tid kan defineres på nogen så fornuftig måde, at der kan blive en diskussion ud af det.

Næste gang kommer noget andet, mere aktuelt, som kan få mennesker at tænke mere, end de nu gør.

Tænksum

Njál og Georg

BERGMENN

dansitónleikur ið dugir

tel. 1-1820 lok. 18

Kvinnuráðstevnan FORUM 94

ALLAR kvinnur eru vælkominar í Møttustovu í sambandi við fyrirleikingar til kvinnuráðstevnu FORUM 94 í Ábo 1.–6. august 1994. Opið er hvørt mikukvöld kl. 20–22. Telefon: 16938/12880 og og faks: 12545.

Sinnisbati

Fríttíðarhelldi í Krossgøtu 15 er opið mánakvöld kl. 18–22.

Amnesty International

Skrivstovan í Vágabotni er opin mánadag, týsdag og friggjadag kl. 10–16. Tlf. 15816.